

Forsidefoto

Fotografi optaget af

Kaj Hinke, Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik, Sygehus Sønderjylland

Indholdsfortegnelse

1.	Baggrund og kommissorium.....	3
2.	Resume og anbefalinger for den fremtidige indsats inden for de arbejds- og miljømedicinske område	4
3.	Status for arbejds- og miljømedicinen i på fire klinikker i dag	8
3.1	Hovedområde 1. Arbejdsmedicinske patientundersøgelser	8
3.2	Hovedområde 2. Undervisning, information og formidling.....	10
3.3	Hovedområde 3. Forebyggende undersøgelser, forskning og udvikling	10
3.4	Personale	11
3.5	Lokaler	12
3.6	Regnskab 2008.....	12
4.	Vision og opgaver for de to fremtidige arbejds- og miljømedicinske afdelinger	13
4.1	Fremtidige opgaver og funktioner	13
4.1.1	Patientrettede aktiviteter	14
4.1.2	Undervisning, information og formidling	14
4.1.3	Forskning og udvikling	15
5.	Den fremtidig organisering af arbejds- og miljømedicin i Region Syddanmark	16
5.1	Opgavefordeling og visitation.....	16
5.2	Tildeling af økonomi og aktivitet.....	17
5.3	Lokaler med mere	18
5.4	Den fremtidige uddannelse af speciallæger	18
5.5	Konsekvenser for øvrige afdelinger	18
5.6	Konsekvenser for øvrige samarbejdsparter.....	19
6.	Tidsplan for 2010 for etablering af nye organisering herunder kommunikationsplan	20
6.1	Håndtering af de personalemæssige forhold herunder procesplan for tilbud om andet arbejde	21

1. Baggrund og kommissorium

Der er aktuelt arbejds- og miljømedicinske klinikker i Haderslev, Esbjerg, Vejle og OUH.

Arbejdsmedicin omfatter diagnostik af arbejds- og miljø relaterede sygdomme hos personer og persongrupper samt rådgivning og vejledning af patienter, andre lægelige specialer, arbejdstilsyn, arbejdsskadestyrelse, virksomheder og andre vedrørende arbejds- og miljømedicinske spørgsmål.

Med dannelsen af Region Syddanmark er der ikke grundlag for at videreføre 4 arbejdsmedicinske afdelinger. Afdelingerne er alle små og vil have gavn af et større fagligt miljø, jf. specialevejledningen fra Sundhedsstyrelsen.

Som led i Region Syddanmarks specialeplanlægning godkendte regionsrådet den 25. maj 2009, at de arbejds- og miljømedicinske klinikker i Odense og Esbjerg videreføres. Derimod lukkes de arbejds- og miljømedicinske klinikker i Haderslev og Vejle.

I sommeren 2009 blev der igangsat et arbejde med at udarbejde forslag til en implementeringsplan for lukning af de arbejds- og miljømedicinske klinikker i Haderslev og Vejle, herunder at redegøre for:

- a. Aktivitet (nuværende aktivitet og forventet fremtidig fordeling)
- b. Personale (procesplan for tilbud om andet arbejde)
- c. Konsekvenser for driftsøkonomi og baseline
- d. Konsekvenser for lokaler og medicoteknisk udstyr
- e. Konsekvenser for øvrige afdelinger, herunder varetagelse af evt. uddannelse
- f. Tidsplan med udgangspunkt i en implementering i 2010
- g. Informationsmateriale til patienter/praksis

Forslag til fremtidig organisering af det arbejds- og miljømedicinske område afrapporteres til sundhedsdirektøren den 2. november 2009. Herefter behandles forslaget på fælles sygehusledelsesmøde den 24. november 2009 efterfulgt af en politisk behandling i december måned afsluttende med politisk behandling i regionsrådet den 21. december 2009.

Med henblik på at udarbejde forslag til fremtidig organisering blev der i sommeren 2009 nedsat en arbejdsgruppe, hvor medlemmerne besidder en kombination af de kompetencer, der tilsammen udgør stor indsigt i de forskellige forhold, som berøres af de kommende ændringer.

I arbejdsgruppen er følgende:

Kst. direktør Per Busk, formand for arbejdsgruppen

Led. overlæge Per Sabro Nielsen, faglig repræsentant for afdelingen i Esbjerg

Specialeansvarlig overlæge David Sherson, faglig repræsentant for afdelingen i Vejle

Led. overlæge Søren Dahl, faglig repræsentant for afdeling i Haderslev

Led. overlæge Lars Brandt, faglig repræsentant for afdelingen i Odense

HR chef Tore Østergaard HR-repræsentant fra SHS

AC-fuldmægtig Bente Christensen, HR-repræsentant fra SLB

Fuldmægtig Jørn Frydendall, sundhedsøkonomi

Fuldmægtig Annemarie Heinsen, sekretær for gruppen

Gruppen er blevet sekretariatsbetjent fra regionens sundhedsstab. Sekretariatets primære opgave har været at forberede ekspertpanelets møder, herunder planlægning, indsamling og bearbejdning af relevante informationer samt sikre indsamling af relevant materiale fra eventuelle undergrupper eller andre aktører, som ikke direkte har indgået i arbejdsgruppen.

Gruppens forslag til fremtidig organisering er udarbejdet på baggrund af drøftelser på fire møder, hvor det første blev holdt den 24-08-2009 og det sidste møde blev holdt den 03-11-2009.

2. Resume og anbefalinger for den fremtidige indsats inden for de arbejds- og miljømedicinske område

I dette kapitel er givet kort resume af resultaterne af arbejdsgruppens arbejde og de anbefalinger arbejdsgruppen har for tilrettelæggelse af den fremtidige indsats inden for det arbejds- og miljømedicinske område for så vidt angår organisering og økonomi samt personalehåndtering i overgangsperiode.

Det arbejds- og miljømedicinske speciale nu og fremover

Arbejdsmedicin er et klinisk speciale med forankring i sygehusvæsenet. Specialet blev etableret i 1984. Den vigtigste overordnede opgave er at forebygge arbejdsrelaterede sygdomme. Den forebyggende funktion består i kliniske udredninger af patienter med arbejds- eller miljørelaterede lidelser samt i udbredelse af kendskabet til sammenhængen mellem arbejde, miljø og helbredsforhold. Forskning spiller en afgørende rolle, da rationel viden om sammenhæng mellem påvirkninger og sygdom er en forudsætning for vidensbaseret forebyggelse.

De arbejdsmedicinske afdelingers arbejdsopgaver er opdelt i tre hovedfunktioner:

1. Arbejdsmedicinske patientundersøgelser.
2. Undervisning, information og formidling.
3. Forebyggende undersøgelser, forskning og udvikling.

Det er visionen for arbejds- og miljømedicin i Region Syddanmark, at

For de patientrettede aktiviteter

- Mulighed for øget specialisering og ekspertfunktion
- Højt og ensartet kvalitetsniveau
- Specialiserede udredninger på udvalgte områder

For undervisning, information og formidling

- Mulighed for subspecialisering og ekspertfunktion
- Regionale ekspert- eller videncentre
- Foretage pålidelige eksponeringsvurdering
- Evidensbaseret intervention i den rådgivende og forebyggende indsats
- Etablere videnscenter inden for stress

For forskning og udvikling

- Etablerer et større sammenhængende forskningsmiljø.
- Fastholde og udvikle forskningens aktuelle, internationale niveau
- Styrkelse af tilknytningen til Syddansk Universitet og fortsat samarbejde med relevante institutter.
- Oprettelse af professorat i klinisk arbejdsmedicin.

Organisering af og arbejdsdelingen mellem arbejds- og miljømedicinske afdelinger i Esbjerg og Odense

Det er arbejdsgruppens anbefalinger, at de to afdelinger bliver omtrent lige store, så begge får et bæredygtigt volumen. Det er derfor naturligt, at opgaver og ressourcer fordeles ligeligt mellem de to afdelinger. Der er i Region Syddanmarks ansøgning til Sundhedsstyrelsen lagt op til, at de to afdelinger begge har regionsfunktioner.

Optageområdet for den fremtidige afdeling i Odense anbefales at bestå af det tidligere Fyns amt samt Vejle og Fredericia kommuner, mens optageområdet for den fremtidige afdeling i Esbjerg vil være resten af regionen.

Ud over den generelle visitationsadgang for praktiserende læger og speciallæger vil der være adgang for henvisning fra fagforeninger og virksomhedernes sikkerhedsorganisationer til de arbejds- og miljømedicinske afdelinger. Henvisningsadgangen omfatter **ikke** sager, hvor henvisningen alene er begrundet i bistand i forbindelse med en erstatningssag. Der henvises i øvrigt til beslutning af 27-04-2009 i regionsrådet.

Arbejdsgruppen anbefaler jf. afsnit 5.1, at der dannes to ligeværdige afdeling på det arbejdsmedicinske område. Det betyder, at optageområder fordeles, således at afdelingerne størrelsesmæssigt bliver nogenlunde lige store. Derved sikres to afdelinger med faglig bæredygtighed. Med hensyn til opgaver anbefales også en meget ens profil for så vidt angår de arbejdsmedicinske hovedområder og begge afdelinger vil på lige fod varetage såvel hovedfunktioner som regionsfunktioner.

At afdelingerne bliver meget ens opgavemæssigt rejser det spørgsmålet, om ikke også økonomien bør fordeles forholdsmæssigt ifm nedlæggelse af de to afdeling og dannelsen af en ny struktur på det arbejdsmedicinske område i Region Syddanmark. Problemet med dette er imidlertid, at der historisk har været forskel på ressourceindsatsen i de 4 amter, som siden blev samlet til Region Syddanmark. Skævheden består i, at det arbejdsmedicinske speciale økonomisk set har været lavt prioriteret i trekantsområdet og højt prioriteret i Sønderjylland mens Fyn og Sydvestjylland ligger midt i med nogenlunde samme niveau. Hvis denne skævhed skal udignes betyder det, at Vest-enheden kommer til at overtage Kolding Kommune som optageområde uden fuld kompensation for den større opgave. Der flyttes ca. 800.000 kr. fra vest til øst ved denne udjævning.

Arbejdsgruppen har drøftet dette spørgsmål. Dele af arbejdsgruppen har udtrykt bekymring for, at den arbejdsmedicinske Vest-afdeling som følge heraf ikke bliver kompenseret for den større opgave. På den anden side tages til efterretning, at dette er konsekvensen af anbefalingen af to opgavemæssigt ligeværdige afdelinger.

Fordeling af økonomi og tilsvarende baseline er illustreret i tabel 2.2.

Tabel 2.2 Fordelingen af aktivitet og økonomi til de fremtidige afdelinger i Odense og Esbjerg

	Fordeling af ressourcer til arbejds- og miljømedicin i		
	Odense	Esbjerg	i alt
Unikke patienter	1.048	918	1.966
antal ambulante besøg	1.666	1.459	3.125
økonomi	9.467.887	8.294.031	17.761.918
aktivitet	13.149.666	11.519.334	24.669.000
antal medarbejdere ¹⁾	16,0	14,0	30,1

1) Hertil kommer projektansatte medarbejdere.

Fordele ved samling af det arbejds- og miljømedicinske speciale

Samlingen af de arbejds- og miljømedicinske afdelinger i Esbjerg og Odense vil give væsentlige faglige fordele gennem etablering af et større patientunderlag, optimering af adgang til centrale forskningsmidler, større fagligt bredde i den enkelte afdeling samtidig med at gevinster ved subspecialisering øges.

Stordriftens fordele for så vidt angår mindre brug af administration er perifer, da bemanningen af afdelingerne stadig vil være forholdsvis lille og hvor reduktion i antal af medarbejdere vil være relativ voldsomt end hvis der var tale om en større afdeling.

Fremtidige lokaler

I dag deler arbejds- og miljømedicinsk afdeling i Esbjerg bygningen i Østergade 83-85. Det forventes, at via intern rokade på SVS frigøres der rum, således at afdelingen pr. 01-08-2010 vil få råderet over hele huset. Det vurderes, at bygningen kan rumme de nødvendige funktioner og medarbejdere.

Placeringen af den fremtidige arbejds- og miljømedicinske afdeling i Odense placeres i Odense. Det tilstræbes, at afdelingen og dens funktioner holdes samlet, dog således at den ambulante virksomhed kan

placeres sammen med øvrige ambulante funktioner på OUH. Der vil være en konkret løsning inden indgangen af 3. kvartal 2010.

Det forventes, at samlingen af de to afdelinger kan gøres uden tilførsel af ressourcer.

Konsekvenser for uddannelse af speciallæger

Det forventes, at uddannelse af speciallæger ikke vil blive berørt af samlingen af de fire klinikker til to afdelinger.

Tids- og Kommunikationsplan

Såfremt denne anbefaling følges, skal fordelingen fremgå af informationsmateriale, beskrivelser på hjemmesider m.v. og meldes ud til de praktiserende læger og andre brugere af de arbejdsmedicinske afdelinger.

For så vidt angår virksomhederne forventes det, at der i de nye afdelingers første leveår vil ske en styrket opsøgende indsats over for virksomheden, således arbejds- og miljømedicin via personligt fremmøde kan fastholde eller etablere kontakten.

Proces overfor berørte medarbejdere

Forud for regionsrådets arbejde med strukturændringer på sundheds- og psykiatriområdet fastlagde regionsrådet garantier til medarbejdere. Det er regionsrådets ønske med garantiene, at når der gennemføres betydelige organisationsændringer, sikres det, at alle involverede parter oplever, at processen køres i forhold til regionens værdier. Herigennem opnås den nødvendige fastholdelse og kontinuitet til gavn for medarbejderne, og samtidig at fastholde størst mulig sundhed for borgerne i Region Syddanmark.

Der vil derfor i første halvår 2010 pågå partshøring af medarbejdere, jf. regler og krav hertil.

Tabel 2.2. Tidsplan ved fusion af arbejds- og miljømedicin

Tid	Opgave	Ansvarlig
02-11-2009	Af rapportering afleveres til sundhedsdirektør Jens Elkjær	Regionshuset, Plan-afd. Der skal søges om udsættelse
24-11-2009	Forelægges for SYL med henblik på anbefaling over for regionsrådet	Regionshuset, Plan-afd.
21-12-2009	Med henblik på høring anbefaling af fremtidige organisering af arbejds- og miljømedicin	Regionsrådet
Januar 2010	Høring i LMU, FMU, kommuner, praktiserende læger, LO, DA med flere	Regionshuset, Plan-afd. og HR
Februar 2010	Endelig politisk godkendelse i regionsrådet af den fremtidige organisering	Regionshuset, Plan-afd.
Marts 2010	Partshøring	De fire sygehusledelser med deltagelse af lokal HR og AMK
April - juli 2010	Den personalemæssige håndtering i varslingsperiode Indretning af lokaler IT-mæssig tilretning i patientsystemer Kommunikationsplan Der skal ske information til samarbejdsparter om den fremtidige organisering. Her tænkes på <ul style="list-style-type: none"> • Samarbejdende sygehusafdelinger • LO • DA 	Sygehusledelserne Sygehusledelserne i Odense og Esbjerg sammen med de to relevante afdelinger Arbejds- og miljømedicinske afdelinger i Odense og Esbjerg med bistand fra egne kommunikationsafdelinger

Tid	Opgave	Ansvarlig
	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunerne • Øvrige arbejdsmiljø institutioner • Øvrige samarbejdsparter Der skal ske rettelse af hjemmesider med mere	Fusionsledelserne
August 2010	Samling af de to afdelinger	Sygehusledelserne

3. Status for arbejds- og miljømedicinen i på fire klinikker i dag

Arbejdsmedicin er et klinisk speciale med forankring i sygehusvæsenet. Specialet blev etableret i 1984. Den vigtigste overordnede opgave er at forebygge arbejdsrelaterede sygdomme. Den forebyggende funktion består i kliniske udredninger af patienter med arbejds- eller miljørelaterede lidelser samt i udbredelse af kendskabet til sammenhængen mellem arbejde, miljø og helbredsforhold. Forskning spiller en afgørende rolle, da rationel viden om sammenhæng mellem påvirkninger og sygdom er en forudsætning for vidensbaseret forebyggelse.

De arbejdsmedicinske afdelingers arbejdsopgaver er opdelt i tre hovedfunktioner:

4. Arbejdsmedicinske patientundersøgelser.
5. Undervisning, information og formidling.
6. Forebyggende undersøgelser, forskning og udvikling.

Der er forudsat en ligelig vægtning af arbejdsindsatsen på de tre hovedområder, så den arbejdsmedicinske afdeling har mulighed for at deltage i det rådgivende, udviklende og forebyggende arbejde ud over patientundersøgelserne.

Henvisningsårsagerne har ændret sig i takt med, at nogle arbejdsbetingede sygdomme er forsvundet, og nye problemstillinger er kommet til. Formålet med patientudredningerne er dels at vurdere årsagsforholdet dels forebygge/eliminere arbejdsskader herunder sundhedsskadelige påvirkninger i arbejdsmiljøet, så den henviste patient kan vende tilbage til job. Den arbejdsmedicinske kompetence udnyttes således i stigende omfang til også at vejlede om patientens fortsatte funktion på arbejdsmarkedet. Det gælder også i de tilfælde, hvor patientens lidelse ikke direkte er forårsaget af forhold i arbejdet, men hvor arbejdets karakter vanskeliggør fortsat funktion på grund af helbreds-mæssige begrænsninger. Et konkret samarbejde med socialforvaltningerne i kommunerne er således gradvist blevet udbygget – i forskellig takt og med lidt forskellige løsninger landet over.

Arbejdsforholdene har stadig en væsentlig betydning for folkesundheden. Dårligt arbejdsmiljø spiller en afgørende rolle for sygefravær. De direkte omkostninger af arbejdsskader i form af udbetalte erstatninger var i 2006 på 1,4 mia. kr. Der anmeldes årligt i hele landet godt 20.000 arbejdsulykker og mere end 18.000 formodede, arbejdsbetingede sygdomme. Disse sygdomme er i princippet alle forebyggelige. Der er derfor fortsat efterspørgsel efter den arbejdsmedicinske indsats med patient-undersøgelser, formidling og forskning, som basis for forebyggelse.

Opgaver inden for specialet

Samlet kan det således konstateres, at det arbejds- og miljømedicinske speciales opgaver omfatter diagnostik af arbejds- og miljø relaterede sygdomme hos personer og persongrupper samt rådgivning og vejledning af patienter, andre lægelige specialer, arbejdstilsyn, arbejdsskadestyrelse, virksomheder og andre vedrørende arbejds- og miljømedicinske spørgsmål.

Det er arbejdsmedicinens hovedopgave at bidrage til forebyggelsen af arbejds- og miljørelaterede sygdomme. Karakteristisk for specialet er en integreret anvendelse af ekspertise om eksponeringer på arbejdspladser og i miljøet samt lægefaglig, toksikologisk, epidemiologisk og samfundsvidenskabelig viden.

De vigtigste sygdomsgrupper på landsplan er bevægeapparatlidelser (ca. 40 pct.), luftvejslidelser (ca. 15 pct.), psykiske lidelser (ca. 15 pct.), nervelidelser (ca. 5 pct.), hudlidelser (ca. 5 pct.) og kræftlidelser (ca. 5 pct.), andre (ca. 15 pct.). Denne fordeling af sygdomsgrupper er også gældende i Region Syddanmark.

3.1 Hovedområde 1. Arbejdsmedicinske patientundersøgelser

De kliniske udredninger og det opfølgende arbejde er kerneydelsen på de arbejds- og miljømedicinske klinikker.

Årligt færdigbehandles godt 1.500 patienter i Region Syddanmark. Hertil kommer ca. 1.000 kontrolundersøgelser og knap 1.500 personundersøgelser i forbindelse med forskningsprojektet og gruppeundersøgelser.

Den arbejdsmedicinske udredning omfatter en undersøgelse af sygdommens art samt en kvalitativ og om muligt kvantitativ beskrivelse af arbejdsmiljøpåvirkninger. På grundlag heraf foretages en årsagsvurdering, ligesom der ydes rådgivning og iværksættes forebyggende foranstaltninger, hvor dette er relevant.

Tabel 3.1. Patientundersøgelse og værdien heraf 2008

	Unikke patienter	Ambulante undersøgelser	DRG/DAGS-værdi	Andre personundersøgelser ¹⁾
Odense Universitetshospital	638	968	7.710.000 kr.	50
Sydvestjysk Sygehus	305	381	3.866.000 kr.	600
Sygehus Sønderjylland	487	968	7.298.000 kr.	702
Sygehus Lillebælt	536	808	5.795.000 kr.	116
I alt	1.966	3.125	24.669.000 kr.	1.468

Kilde: SydLis, oktober 2009

Note 1: Andre undersøgelser omfatter personundersøgelser i forbindelse med gruppeundersøgelser og forskningsprojekter. Disse er ikke registreret i patientregistreringssystemet.

Der foretages årligt omkring 100 individuelle, konkrete risikovurderinger for at afklare om arbejdsmiljøforhold kan være skadelige for svangerskab og foster.

Patienter med skønnet arbejdsbetinget lidelse henvises til de arbejds- og miljømedicinske afdelinger i Region Syddanmark fra egen læge, fagforeninger og sygehuslæger.

I Region Syddanmark udgør bevægeapparatslidelser 40 pct. og forventes at være konstant set i lyset af den demografiske udvikling og bestræbelserne på at fastholde den ældre del af arbejdsstyrken længere tid på arbejdsmarkedet.

Allergi og astma er også et stort område.

20 pct. af patienterne på Odense Universitetshospital er henvist med arbejdspsykologiske lidelser. Det samme gør sig gældende i Vejle, mens godt 27 pct. af de henviste til Haderslev er begrundet med arbejdspsykologiske problemstillinger. Der er meget få arbejdspsykologiske henvisninger i Esbjerg, da der ikke er psykologer tilknyttet afdelingen i Esbjerg.

I Esbjerg er Arbejds- og miljømedicin tilknyttet revalideringsindsatsen hos kommunerne i sygehusets opland. Her vurderer arbejdsmedicinere den sygemeldtes muligheder for at få job/uddannelse, hvor arbejdsmedicineren med kendskab til arbejdsmarkedet og dets vilkår kan bedømme de realistiske muligheder. Denne indsats finansieres som indtægtsdækket virksomhed svarende til 2,5 årsværk. Der er en tilsvarende model i Århus og Ålborg. Vejle har en tilsvarende indsats om end i mindre omfang. Odense Universitetshospital og Haderslev har ikke denne opgave.

3.2 Hovedområde 2. Undervisning, information og formidling

Den arbejdsmedicinske funktion med undervisning, information og formidling finder sted på flere niveauer, over for

1. den enkelte patient,
2. praktiserende læger og
3. øvrige fagprofessionelle såsom
 - a. undervisning og formidling ifm specialelægeuddannelsen
 - b. undervisning af lærere på diverse erhvervsskoler og efteruddannelsesinstitutioner i arbejdsmiljørelaterede problemstillinger
 - c. arbejdsmiljømyndigheder
 - d. virksomheder og deres organisationer

Den arbejdsmedicinske viden anvendes af myndigheder som basis for udformning af lovgivning, reguleringer og administrativ praksis. Både Arbejdstilsynet og Arbejdsskadestyrelsen efterspørger med mellemrum konkrete udredninger om sammenhængen mellem arbejdsmiljøpåvirkninger og sygdom.

Undervisnings- og formidlingsaktiviteterne for de fire klinikker i 2008 er vist i tabel 3.2.

Tabel 3.2 Oversigt over undervisnings- og formidlingsaktiviteter 2008

	Antal arrangementer	Antal tilhørere
Odense Universitetshospital	46	1576
Sydvestjysk Sygehus	20	630
Sygehus Sønderjylland	31	1.290
Sygehus Lillebælt	11	413
I alt	108	3.909

Kilde: Skøn fra de arbejds- og miljømedicinske klinikker, oktober 2009

Undervisning af studenter og forskere på SDU udgør en væsentlig del af undervisnings og formidlingsaktiviteten på Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik, Odense.

To deltidsansatte kliniske lektorer står for undervisning af medicin- og kiropraktorstuderende i det arbejdsmedicinske fagområde.

Undervisningen foregår på bachelor og kandidatdelen i samarbejde med de øvrige fagområder i form af forelæsninger, holdtimer og ekskursioner fordelt på i alt seks forskellige moduler samt eksamenssemester. Desuden indgår vejledning af kandidatspeciale for medicinstuderende og studerende på den sundhedsfaglige kandidatuddannelse samt eksamination i moduler samt til den afsluttende eksamen.

AMK, OUH udgør en forskningsenhed under klinisk institut og har tilknyttet ph.d-studerende samt indgår i bedømmelse af optag på medicinstudie, ph.d-studier samt stillingsbedømmelse.

3.3 Hovedområde 3. Forebyggende undersøgelser, forskning og udvikling

I gennem de sidste 10 år er der udviklet et fast samarbejde om forskning mellem de arbejds- og miljømedicinske klinikker i Region Syddanmark med faste møderækker for de forskningsansvarlige overlæger og formidlingsmøder med præsentation af aktuell forskning på regionens klinikker. Hertil kommer eksterne indlæg.

I regi af dette regionale forskningssamarbejde er der udarbejdet to fælles forskningstemaer om allergi og transportmedicin, hvor regionens klinikker har styrke og i fællesskab kan lave projekter.

Klinikkerne har de sidste 5 år publiceret eller deltaget i publiceringen af ca. 60 videnskabelige arbejder i peer-reviewede videnskabelige tidsskrifter.

Der er gennemført to ph.d-studier på klinikkerne inden for de sidste fem år og aktuelt (november) er der tre igangværende studier.

Det er væsentligt for specialet, at den viden, der indsamles og produceres, formidles til centrale aktører uden for klinikken. Udover artikler til kliniske tidsskrifter og anden mere traditionel vej til kommunikation fra specialet forestår arbejdsmedicinerne formidling af viden til undervisere på uddannelsesinstitutioner, instruktører inden for fagforeninger og andre arbejdsmarkedsmyndigheder så som AT.

3.4 Personale

Der var i 2008 tilknyttet i alt 40,28 årsværk til de fire klinikker. Fordelingen af personalekategorier fremgår af tabel 3.4 nedenfor. Heraf var der i 2008 finansieret 10,21 årsværk af fonds- eller projektmidler. Antallet af fonds- og projektstillinger skifter afhængig af igangværende projekter.

Tabel 3.4 Oversigt over ansat personale i 2008 ansat ved de fire arbejds- og miljømedicinske afdelinger i Region Syddanmark

	Odense Universitetshospital	Sydvestjysk Sygehus ¹⁾	Sygehus Sønderjylland	Sygehus Lillebælt ²⁾	I alt
Overlæge	3,00	2,0	2,0	2,0	9,00
Afdelingslæge	1,00	0,0		0,5	1,50
1. reservelæge	1,00	1,0	1,0	0	3,00
Reservelæge	0,43	0	0,6	0,83	1,86
Psykolog	2,00	0	1,0	1,0	4,00
Sekretær	3,84	2,0	2,3	1,47	9,61
Socialrådgiver	0,0	0,5	0,5		1,00
Øvrige	0,10				0,10
Stillinger, i alt	11,37	5,5	7,4	5,8	30,07
Fonds- og projektansatte samt eksternt finansieret	5,11 ³⁾	2,4 ¹⁾	2,2	0,5	10,21
Årsværk, i alt	16,48	7,9	9,6	6,3	40,28

Kilde: Personalelisteforbrug i SydLis, 09-09-2009

- 1) Der er en kontakt mellem afdelingen og kommuner i det tdl. Ribe amt om levering af socialmedicinske ydelser if. Revalideringsopgaver samt funktion og ledelsesfunktion på SDU. Den eksterne finansiering omfatter 1 overlæge og 1,0 afdelingslæge samt 0,4 sekretær
- 2) I 2008 er der registreret en indtægt fra Kolding kommune på 424.000 kr. Afdelingslægens løn "regnes" som delvist finansieret af denne indtægt. Derfor regnes der visse steder med en vakance på 0,5 stilling. Rettelig bør driftsnormen reduceres med 0,5 – til i alt 5,8 – hvilket er det reelle udtryk for hvor mange medarbejdere, der i 2008 var beskæftiget med Arbejds- og Miljømedicinske grundopgaver.
- 3) 2 ph.d studerende, en post.doc, 1. reservelæge som forbereder ph.d studie og en forskningssekretær + en stud. scient. sant.

På Odense Universitetshospital er der tæt samarbejde med afdelingen for kl. psykologi, hvor der er indgået aftale om allokering fra afdeling for kl. psykologi til arbejdsmedicin af et antal årsværk til psykologer. Lønudgifter herunder overheads er indregnet i udgifterne for arbejdsmedicinsk afdeling på OUH.

3.5 Lokaler

De arbejdsmedicinske klinikkers lokaler er i dag placeret i store og delvist ombyggede villaer i nærheden af sygehusene. Undtagen er klinikken i Haderslev, der er placeret i en ombygget fabriksbygning, som blev indrettet specielt til den arbejds-medicinske klinik. Klinikken i Vejle har trange og ringe lokaleforhold, mens disse er tilfredsstillende på de tre andre steder.

Tabel 3.5 Lokaler på de fire arbejds- og miljømedicinske afdelinger i 2008 i RSD

	Nuværende antal kvadratmeter
Odense Universitetshospital	450 m ²
Sydvestjysk Sygehus	350 m ²
Sygehus Sønderjylland	500 m ²
Sygehus Lillebælt	284 m ²
I alt	1.584 m²

3.6 Regnskab 2008

Der tages udgangspunkt i regnskab 2008 i fordelingen af ressourcer i forbindelse med omlægningen af afdelingerne.

Tabel 3.6 Oversigt over regnskab 2008 på de fire arbejdsmedicinske afdelinger

	Regnskab 2008 (1.000 kr.) ¹⁾
Odense Universitetshospital	6.592 Kr.
Sydvestjysk Sygehus ³⁾	3.315 Kr.
Sygehus Sønderjylland	4.745 Kr.
Sygehus Lillebælt ²⁾	3.110 Kr.
I alt	17.762 Kr.

Kilde: SydLis, oktober 2009

I regnskabet for OUH er indregnet udgifter til psykologer, som arbejder for arbejdsmedicinsk klinik, men som aflønnes af anden afdeling.

4. Vision og opgaver for de to fremtidige arbejds- og miljømedicinske afdelinger

De arbejdsmedicinske problemstillinger er i sin natur foranderlige og dynamiske og bestemmes af udviklingen inden for produktion og teknik og påvirkes desuden af de ændringer i arbejdets organisering, der finder sted på arbejdsmarkedet. En række samfundsmæssige faktorer påvirker også arbejdets indhold og organisering. Det gælder først og fremmest den fortsatte informationsteknologiske udvikling, globaliseringen samt den stigende automatisering og mekanisering. Disse faktorer, som er kendetegnende for overgangen fra industri- til service- og videnssamfund, medfører ændrede arbejdsmiljøproblemer.

Der vil fortsat være en forskydning i behovet for manuel arbejdskraft mellem brancherne, så færre bliver beskæftiget med manuelle samlebandsfunktioner i industrien. Den type arbejde vil dog ikke blive afskaffet, men omlagt. Det vurderes at om 20 år vil 20-30 pct. af arbejdsstyrken fortsat være beskæftiget med praktiske og/eller manuelle arbejdsfunktioner.

Forskydningen fra traditionelt industriarbejde til andre sektorer sker overvejende i retning af fag, der har at gøre med service, sundhed, omsorg og pleje, som har et stadigt stigende behov for arbejdskraft, idet service, sundhed, omsorg og pleje kun vanskeligt eller slet ikke lader sig automatisere og mekanisere. Også indenfor disse fag vil der være manuelle og tunge arbejdsfunktioner – fx personhåndtering.

Skiftet fra industrisamfund til videnssamfund med højteknologi og udbyggede serviceydelser øger presset på de ansatte som mennesker. Virksomhederne er afhængige af personalet, og trivsel og udviklende arbejdsforhold vil styrke virksomhedernes konkurrenceevne. Der er et stærkt pres på medarbejderne for løbende opkvalificering. Også dette får arbejdsmiljømæssige konsekvenser. Tidspreset vokser, og det samme gør krav om effektivitet, kreativitet, innovation og fleksibilitet. Med moderne ledelsesprincipper sammenblandes privat- og arbejdsliv. Fyraften vil ikke længere danne samme skel mellem arbejdsliv og privatliv som førhen. Psykisk arbejdsmiljø, stress og udbrændthed må derfor forventes, at blive centrale arbejdsmiljøemner i fremtiden.

Den fortsatte teknologiske udvikling og overgangen til et service- og videnssamfund vil således ikke i sig selv føre til afskaffelse af arbejdsrelaterede problemer eller sygdomme, men nok til ændringer af arbejdsbelastningerne, hvor fokus vil komme på følger af monotone arbejdsopgaver, psykisk belastning og fysisk inaktivitet. Sygdomsmønstret vil som følge heraf også forskydes i retning af psykosociale problemstillinger og arbejdsrelateret stress, som supplement til at traditionelle belastninger (ergonomiske, allergologiske, toksikologiske), som altså fortsat forventes at spille en vis rolle.

Selvom arbejdets art og karakter i de eneste 40 år er skiftet fra manuelt fysisk hårdt arbejde med mange gentagende arbejdsbevægelser vil disse typer af problemstillinger stadig være væsentlige i årene frem for afdelingernes arbejdsopgaver. Også astma- og allergilidelser vil være et område med stigende henvisninger. Hertil kommer et stigende antal henvisninger, der er begrundet i arbejdspsykologiske problemstillinger

4.1 Fremtidige opgaver og funktioner

Regionsrådet fastlagde i sin specialeplan, at der fagligt ikke er grundlag for at videreføre samtlige 4 arbejdsmedicinske afdelinger i Region Syddanmark. Afdelingerne er alle for små og vil have gavn af større faglige miljøer, der sikrer faglig bæredygtighed. Derfor besluttede regionsrådet, at der skal ske en fusion af afdelingerne til 2 afdelinger placeret i Odense og Esbjerg.

Regionsrådet har ikke i sin beslutning om fusion af afdelingerne anført krav til fordeling af opgaver og ressourcer mellem de to afdelinger.

Arbejdsgruppen har i de følgende tre afsnit beskrevet de fremtidige indsatsområder i lyset af afdelingsfusionen.

4.1.1 Patientrettede aktiviteter

Sammenlægning af klinikfunktionen fra fire til to afdelinger i Region Syddanmark giver de to fremtidige afdelinger en størrelse, som skaber en synergi i form af optimering af udnyttelsen af de samlede, faglige ressourcer.

Visionen for de patientrettede aktiviteter er:

- Den enkelte speciallæge/overlæge kan gå mere i dybden med et mere snævert fagligt felt – øge mulighed for **Subspecialisering/ekspertfunktion**. Dette giver mulighed for afgrænsning af speciallægenes/overlægenes ansvarsfelter med heraf følgende incitamenter til fordybelse og kvalitetsforbedring.
- **Højt og ensartet kvalitetsniveau** i patientudredningen ved at samle de specielle eller forskellige undersøgelsesmetoder,
- En fortsat fokus på de forhold i arbejdslivet, der giver anledning til **erhvervsbetingede lidelser** og sygdomme. Det gælder både alment og lokalt.
- Tilbud om **specialiserede udredninger på udvalgte områder** (fx allergi, arbejdsdermatologi eller andre sammen med de nævnte ekspertcentre)

4.1.2 Undervisning, information og formidling

De arbejdsmedicinske afdelinger vil få kapacitet og ekspertise til at påtage sig ekspertudrednings- og rådgivningsopgaver på højt niveau, så afdelingerne er i stand til på et højt fagligt grundlag at rådgive myndigheder og andre om arbejds- og miljømedicinske emner.

Visionen for undervisning, information og formidling er:

- **Subspecialisering/ekspertfunktion** som grundlag for højt ekspert- og vidensniveau og dermed grundlag for ekspert- og rådgivningsfunktion på et højt niveau
- Opbygning af et eller flere **regionale ekspert- eller videnscentre** sammen med andre specialer og forskningsinstitutioner. Nærliggende er et konkret samarbejde med Miljømedicinsk Institut på Syddansk Universitet om både forskning og rådgivning. Andre institutter og forskningsenheder kan komme på tale. Et sådant ekspertcenter/videnscenter vil have til opgave hurtigt at vurdere miljø- og arbejdsforhold, der har skabt bekymring i offentligheden, så mistænkte årsagssammenhænge kan af- eller bekræftes på et oplyst grundlag.
- Etablering af muligheder for at der kan foretages pålidelige eksponeringsvurderinger, som kan udnyttes i det **forebyggende arbejde**. En opgradering på dette område vil formentlig indebære ansættelse af særligt eksponeringskyndigt personale, ex arbejdsfysiolog, ergonom eller toksikolog. Da dette er et helt nyt arbejdsfelt vil der også være behov for koordinering eller fordeling af opgaverne mellem regionernes arbejds- og miljømedicinske afdelinger.
- Styrkelse af den **evidensbaserede intervention**, herunder systematisk evaluering af rådgivnings- og forebyggelsesindsatsen. I første omfang bør dette koncentrere sig om
 - o socialmedicinsk rådgivning og arbejdsfastholdelse
 - o specifik forebyggelse af visse bevægeapparatssygdomme og lunge- og luftvejssygdomme.
- Opbygning af et **videnscenter for stress**, hvor enkeltpersoner, virksomheder og andre kan henvende sig for rådgivning om forebyggelse.

4.1.3 Forskning og udvikling

Arbejdsgruppen vurderer, at samlingen af specialet på færre og større enheder i sig selv styrker forskningsindsatsen. Det vil give bedre faglige miljøer samtidig med, at det giver bedre mulighed for at tiltrække forskningsmidler til specialet. Samlingen vil således bidrage til en styrkelse af i dag allerede veludviklede og organiserede samarbejde omkring forskning, hvor der er dannet netværk og holdes faste møder, hvor de aktuelle forskningsprojekter drøftes.

Forskningsindsatsen i de to arbejds- og miljømedicinske afdelinger i Region Syddanmark skal være førende inden for arbejdsmedicinsk forskning med langsigtede forskningsprogrammer.

Der skal være et antal forskningsområder, hvor Region Syddanmark inden for arbejds- og miljømedicin er i front internationalt med udbygning af nationale og internationale netværk. Inden for enkelte områder vil vi kunne være koordinator for internationale /EU projekter.

En tæt tilknytning til SDU er nødvendig, hvor der arbejdes på oprettelse af et klinisk professorat til forskningsenheden. Denne skal stå i spidsen for faget med henblik på undervisning og forskning. Der tilstræbes eksterne midler til finansiering af en ny ph.d. studerende pr. år. Forskningssekretariatsfunktionen udbygges og opkvalificeres.

Det er således visionen, at forskningen på inden for arbejds- og miljømedicin kan styrkes gennem følgende tiltag:

1. En fortsættelse af det nødvendige arbejde med at samle den spredte forskning, der endnu foregår ved de enkelte arbejdsmedicinske klinikker til et større sammenhængende forskningsmiljø.
2. At fastholde og udvikle forskningens aktuelle, internationale niveau som grundlag for at imødegå den stigende konkurrence nationalt og internationalt om både forskningsmidler og forskningstalenter.
3. Styrkelse af tilknytningen til Syddansk Universitet og fortsat samarbejde med relevante institutter. Et sådant samarbejde eksisterer allerede i dag om konkrete projekter, men bør udbygges med etablering af formaliserede samarbejdsstrukturer.
4. Oprettelse af professorat i klinisk arbejdsmedicin, der kan styrke udviklingen af de arbejdsmedicinske opgaver især inden for de større strategiske forskningsfelter.

Der henvises til notat af marts 2008 fra Specialrådet, hvor disse udviklingsplaner er nærmere beskrevet. Notatet er vedlagt.

5. Den fremtidig organisering af arbejds- og miljømedicin i Region Syddanmark

I dette i kapitel redegøres for arbejdsgruppens forslag til organisering af de to nye arbejds- og miljømedicinske afdelinger i Esbjerg og Odense for så vidt angår patientgrundlag, visitation til afdelingerne, de økonomiske og personalemæssige rammer samt lokaliteter.

5.1 Opgavefordeling og visitation

Det er arbejdsgruppens anbefaling, at de to afdelinger bliver omtrent lige store, så begge får et bæredygtigt volumen. Jf. beskrivelsen af fremtidige opgaver i kapital 4 er der også lagt op til, at de to afdelinger opgavemæssigt bliver meget ens. I Region Syddanmarks ansøgning til Sundhedsstyrelsen er der derfor også lagt op til, at de to afdelinger begge har både hovedfunktioner og regionsfunktioner på lige fod.

For at opnå ligelig størrelse, foreslås optageområdet for den fremtidige afdeling i Odense at bestå af det tidligere Fyns amt samt Vejle og Fredericia kommuner, mens optageområdet for den fremtidige afdeling i Esbjerg foreslås at være resten af regionen.

Tabel 5.1 Befolkningsunderlag for de fire sygehusenheder, 1. januar 2008

Sygehusenhed	Antal	Fordeling i pct.
OUH/Svendborg	445.136	37,3%
SLB, ekskl. Kolding kommune	191.670	16,0 %
Kolding kommune	87.781	7,3 %
SVS	236.189	19,8%
SHS	233.883	19,6%
I alt	1.194.659	100,0%
Arbejdsmedicin på OUH	636.806	53,3%
Arbejdsmedicin på SVS	557.853	46,7%
I alt	1.194.659	100,0%

Kilde: DK Statistik

Regionsrådets forretningsudvalg godkendte allerede i september 2009, at der blev udpeget fusionsledelser for de to fremtidige afdelinger bestående af de administrerende overlæger. Fusionsledelserne skal sikre en ligeværdig samling af afdelingerne.

Samtidig blev det godkendt, at der igangsættes en proces med ansættelse af den endelige ledelse af de arbejds- og miljømedicinske afdelinger på OUH og på sygehuset i Esbjerg. Rammerne for dette arbejde er regionsrådets personalemæssige garantier i forbindelse med strukturændringer.

I sin beslutning tog Forretningsudvalget udgangspunkt i at der allerede på dette tidspunkt stod klart, at arbejdsgruppen vil anbefale, at der etableres to nogenlunde lige store afdelinger med fusion af afdelingerne i Haderslev og Esbjerg henholdsvis Vejle og Odense. Den foreslåede fordeling af optageområdet er således allerede forudsat i Forretningsudvalgets beslutning.

Arbejdsgruppen finder, at den enkelte afdeling jf. afsnit 4 med tiden kan opbygge særlige spidskompetencer - og dermed opnå en styrkeposition på dette felt. Arbejdsgruppen gør opmærksom på, at dette senere kan medføre en ændret fordeling af opgaverne mellem afdelingerne.

Ud over den generelle visitationsadgang for praktiserende læger og speciallæger vil der være adgang for henvisning fra fagforeninger og virksomhedernes sikkerhedsorganisationer til de arbejds- og miljømedicinske

afdelinger. Henvisningsadgangen omfatter **ikke** sager, hvor henvisningen alene er begrundet i bistand i forbindelse med en erstatningssag. Der henvises i øvrigt til beslutning af 27-04-2009 i regionsrådet.

5.2 Tildeling af økonomi og aktivitet

I dette afsnit er redegjort for fordelingen af økonomi og aktivitet til de to arbejds- og miljømedicinske afdelinger i Odense og Esbjerg.

Arbejdsgruppen har i den forbindelse overvejet, om sammenlægningen af afdelingerne medførte besparelser ved at dobbeltfunktioner undgås.

På det lægelige/kliniske område ser arbejdsgruppen ikke et besparelspotentiale. En væsentlig del af opgaverne er patientrettede og indebærer derfor ikke stordriftsfordele ifm. sammenlægningen. For de øvrige opgaver så som forskning og formidling vil der givetvis opstå synergi ved sammenlægning, men dette bør udnyttes til en styrkelse af specialiet.

Arbejdsgruppen har derudover set på, om der kunne være stordriftsfordele inden for de administrative opgaver. Afdelingerne har opgjort sekretærforbruget på de forskellige administrative funktioner. Undersøgelsen viser, at der ikke er nævneværdige besparelser på området, idet de administrative funktioner langt overvejende er knyttet til patientrettede opgaver især journalskrivning.

Nedlæggelse af de to afdelinger vil i begrænset omfang medføre merudgifter til befordringsgodtgørelse.

Arbejdsgruppen anbefaler jf. afsnit 5.1, at der dannes to ligeværdige afdelinger på det arbejdsmedicinske område. Det betyder, at optageområder fordeles, således at afdelingerne størrelsesmæssigt bliver nogenlunde lige store. Derved sikres to afdelinger med faglig bæredygtighed. Mht opgaver anbefales også en meget ens profil for så vidt angår de arbejdsmedicinske hovedområder og begge afdelinger vil på lige fod varetage såvel hovedfunktioner som regionsfunktioner.

At afdelingerne bliver meget ens opgavemæssigt rejser det spørgsmålet, om ikke også økonomien bør fordeles forholdsmæssigt ifm nedlæggelse af de to afdelinger og dannelsen af en ny struktur på det arbejdsmedicinske område i Region Syddanmark. Problemet med dette er imidlertid, at der historisk har været forskel på ressourceindsatsen i de 4 amter, som siden blev samlet til Region Syddanmark. Skævheden består i, at det arbejdsmedicinske speciale økonomisk set har været lavt prioriteret i trekantsområdet og højt prioriteret i Sønderjylland mens Fyn og Sydvestjylland ligger midt i med nogenlunde samme niveau. Hvis denne skævhed skal udlignes betyder det, at Vest-enheden kommer til at overtage Kolding Kommune som optageområde uden fuld kompensation for den større opgave. Der flyttes ca. 800.000 kr. fra vest til øst ved denne udjævning.

Arbejdsgruppen har drøftet dette spørgsmål. Dele af arbejdsgruppen har udtrykt bekymring for, at den arbejdsmedicinske Vest-afdeling som følge heraf ikke bliver kompenseret for den større opgave. På den anden side tages til efterretning, at dette er konsekvensen af anbefalingen af to opgavemæssigt ligeværdige afdelinger.

Fordeling af økonomi og tilsvarende baseline er illustreret i tabel 5.2.

Tabel 5.2 Fordelingen af aktivitet og økonomi til de fremtidige afdelinger i Odense og Esbjerg på baggrund af forbrug 2008

	Fordeling af ressourcer til de arbejds- og miljømedicinske afdelinger i		
	Odense	Esbjerg	i alt
Unikke patienter	1.048	918	1.966
antal ambulante besøg	1.666	1.459	3.125
økonomi	9.467.887	8.294.031	17.761.918
aktivitet	13.149.666	11.519.334	24.669.000

	Fordeling af ressourcer til de arbejds- og miljømedicinske afdelinger i		
	Odense	Esbjerg	i alt
antal medarbejdere ¹⁾	16,0	14,0	30,1

1) Hertil kommer projektansatte medarbejdere.

Note: Den faktiske fordeling af ressourcer til de nye afdelinger vil være fremskrevet regnskab og aktivitet til aktuelt niveau

Der er for Vejle-afdelingen ikke indregnet tab af indtægter fra Region Midt, når Vejle-klinikken lukker og aktiviteten flytter til OUH. Til gengæld er baseline fastholdt.

5.3 Lokaler

I dag deler arbejds- og miljømedicinsk afdeling i Esbjerg bygningen i Østergade 83-85. Det forventes, at der via intern rokade på SVS kan frigøres rum, således at afdelingen pr. 01-08-2010 vil få råderet over hele huset. Det vurderes, at bygningen kan rumme de nødvendige funktioner og medarbejdere.

På OUH er der ikke lavet et endeligt forslag til placering af den nye arbejdsmedicinske afdeling. Det tilstræbes, at afdelingen og dens funktioner holdes samlet, dog således at den ambulante virksomhed kan placeres sammen med øvrige ambulante funktioner på OUH. Der pågår for øjeblikket på OUH en proces, således at der inden indgangen af 3. kvartal 2010 vil være gennemført en konkret løsning.

Det forventes, at samlingen af de to afdelinger kan gøres uden anlægsudgifter.

5.4 Den fremtidige uddannelse af speciallæger

Udvalget for den lægelige videreuddannelse har fastlagt nedenstående dimensionering af den fremtidige uddannelse af speciallæger inden for arbejds- og miljømedicin. Det er udvalgets vurdering, at samlingen af de arbejds- og miljømedicinske afdelinger ikke har indflydelse på denne dimensionering.

Hoveduddannelsen:

Der er i Regionens planlagt opslag af to hoveduddannelsesstillinger pr år. Hvert stilling indeholder to års ansættelse ved arbejdsmedicinske afdelinger svarende til fire årsværk.

I forbindelse med det seneste opslag af hoveduddannelsesstillinger besluttede udvalget at de arbejdsmedicinske ansættelser skulle være ved de arbejdsmedicinske enheder på OUH og SVS.

Introduktionsstillinger:

Der er i den nuværende afdelingsstruktur planlagt en introduktionsstilling på hver enhed, svarende til i alt fire stillinger. For at fastholde forholdet mellem introduktionsstillinger og hoveduddannelsesstillinger anbefales det, at introduktionsstillingerne i Vejle og Haderslev flyttes til OUH henholdsvis SVS.

Kvalitet i uddannelsen:

Sammenlægningen af de fire klinikker til 2 afdelinger medfører, at der ved hver afdeling vil være flere speciallæger, hvilket vil styrke det faglige miljø og dermed bedre kvaliteten af videreuddannelsen.

Rekruttering:

Sammenlægning Regionens planer om nedlægning af de arbejdsmedicinske klinikker i Vejle og Haderslev har uddannelsesudvalget i arbejdsmedicin indstillet, at fremtidige forløb vil blive OUH-Esbjerg og Esbjerg-OUH forløb, stadig med 2 hoveduddannelsesforløb og 4 introduktionsstillinger årligt.

5.5 Konsekvenser for øvrige afdelinger

De arbejdsmedicinske patienter er i begrænset omfang omfattet af tværgående patientforløb. Samling af det arbejds- og miljømedicinske speciale på færre matrikler vurderes derfor ikke at få negativ betydning for de enkelte patientforløb.

5.6 Konsekvenser for øvrige samarbejdsparter

Arbejdsmedicin er et speciale, som har stor kontaktflade og samarbejde med parter uden for sygehuset. Her skal især fremhæves de praktiserende læger, kommunerne, Arbejdstilsyn (AT), LO og DA og ikke mindst virksomhederne i området og deres brancheorganisationer.

De centrale organisationer på arbejdsmarkedet, kommunerne samt AT har også været igennem en samling af sine kontorer i det regionale område. Det er således arbejdsgruppens vurdering, at samlingen af arbejds- og miljømedicin ikke vil give anledning til at kontakten mellem disse parter svækkes.

Fusionsledelserne skal i den forbindelse udfærdige kommunikationsplan for, hvordan der gives information om samlingen af arbejdsmedicin herunder præsentation af de nye arbejds- og miljømedicinske afdelinger.

For så vidt angår virksomhederne forventes det, at der i de nye afdelingers første leveår vil ske en styrket opsøgende indsats over for virksomheden, således arbejds- og miljømedicin via personligt fremmøde kan fastholde eller etablere kontakten.

6. Tidsplan for 2010 for etablering af nye organisering herunder kommunikationsplan

I dette kapitel er der skematisk angivet tidsplan med tilhørende opgaver, som skal iværksættes forud for fusionen af de arbejds- og miljømedicinske afdelinger. [Kapitlet hænger delvis sammen med kapitel 8.]

Tabel 6.1. Tidsplan ved fusion af arbejds- og miljømedicin

Tid	Opgave	Ansvarlig
02-11-2009	Af rapportering afleveres til sundhedsdirektør Jens Elkjær	Regionshuset, Plan-afd. Der skal søges om udsættelse
24-11-2009	Forelægges for SYL med henblik på anbefaling over for regionsrådet	Regionshuset, Plan-afd.
21-12-2009	Forelæggelse i Regionsrådet med henblik på rådets godkendelse af høring anbefaling af fremtidige organisering af arbejds- og miljømedicin	Regionsrådet
Januar 2010	Høring i LMU, FMU, kommuner, praktiserende læger, LO, DA med flere	Regionshuset, Plan-afd. og HR
Februar 2010	Endelig politisk godkendelse i regionsrådet af den fremtidige organisering	Regionshuset, Plan-afd.
Marts 2010	Partshøring	De fire sygehusledelser med deltagelse af lokal HR og AMK
April - juli 2010	Den personalemæssige håndtering i varslingsperiode Indretning af lokaler IT-mæssig tilretning i patientsystemer Kommunikationsplan Der skal ske information til samarbejdsparter om den fremtidige organisering. Her tænkes på <ul style="list-style-type: none"> • Samarbejdende sygehusafdelinger • De praktiserende læger • LO • DA • Kommunerne • Øvrige arbejdsmiljø institutioner • Øvrige samarbejdsparter Der skal ske rettelse af hjemmesider med mere	Sygehusledelserne Sygehusledelserne i Odense og Esbjerg sammen med de to relevante afdelinger Arbejds- og miljømedicinske afdelinger i Odense og Esbjerg med bistand fra egne kommunikationsafdelinger Fusionsledelserne
August 2010	Samling af de to afdelinger	Sygehusledelserne

6.1 Håndtering af de personalemæssige forhold herunder procesplan for tilbud om andet arbejde

Forud for regionsrådets arbejde med strukturændringer på sundheds- og psykiatriområdet fastlagde regionsrådet garantier til medarbejdere. Det er regionsrådets ønske med garantierne, at når der gennemføres betydelige organisationsændringer, sikres det, at alle involverede parter oplever, at processen køres i forhold til regionens værdier. Herigennem opnås den nødvendige fastholdelse og kontinuitet til gavn for medarbejderne, og samtidig at fastholde størst mulig sundhed for borgerne i Region Syddanmark.

Regionens værdigrundlag er:

- Ordentlighed i det vi gør og siger
- Vækst i fagligheden
- Rum til fornyelse og begejstring

Det betyder, at som hovedregel gælder

- At alle medarbejdere skal tilbydes fortsat beskæftigelse i regionen. Det vil sige, at medarbejderen, hvis arbejdsplads flyttes/nedlægges, skal have mindst ét relevant tilbud, gerne flere.
- At medarbejderne følger patienterne, når afdelinger/afsnit flytter. Det vil sige, at medarbejderen har krav på at flytte med, hvis medarbejderen ønsker det.
- At der i størst muligt omfang skal tages individuelle, geografiske og personlige hensyn ved genplacering
- At der skal ske fastholdelse af kompetencer – og mulighed for at benytte kompetencer
- At der ikke må ske lønnedgang ved flytning
- At medarbejderne fastholder samme timetal, hvis det ønskes, men ikke nødvendigvis samme opgave/funktion

Det skal understreges, at funktionslovens og overenskomsternes varslinger skal overholdes. Hvis det ikke er muligt at overholde varslingerne, kan der lokalt aftales kompensationer herfor.

For så vidt den enkelte medarbejder, der er berørt af flytningen af arbejdspladsen, skal der iværksættes nedenstående proces, som forankres i den afgivende og modtagende afdeling og dermed sygehusledelse med repræsentation fra sygehusets HR-afdeling:

Den flyttende afdeling/sygehus har ansvar for:

- Den afklarende samtale (**1. samtale**) mellem afgivende ledelse og den enkelte medarbejder, hvor der dels udveksles informationer om ønsker til fremtidig job dels klarlægges, hvilke muligheder medarbejderen har, herunder hvor medarbejderen skal hen. Den sidste del involverer også den modtagende afdeling/sygehus
- Den endelige samtale (**2. samtale**), hvor medarbejderen får tilbudt anden ansættelse, samt information om varslingsprocessen og dens indhold.

På mødet udleveres udkast til nyt ansættelsesbrev, varslingskrivelse inkl. partshøring herunder ansættelsesvilkår i varslingsperioden. På mødet informeres ligeledes om kontaktperson og kommunikation med modtagende sygehus. Det anbefales, at der på dette møde er repræsentation fra lokal HR-afdeling

Den modtagende afdeling/sygehus har ansvar for at

- der udarbejdes en funktionsbeskrivelse
- der gennemføres informationsmøde og der sker gennemgang af funktionsbeskrivelsen. Dette kan ske i perioden for partshøringen, så medarbejderen er fuldt orienteret
- der fremsendes ansættelsesbrev, som eventuelt koordineres, så den sendes sammen med varslingskrivelsen
- den nye medarbejder for en introduktion på den nye arbejdsplads.

På baggrund af disse rettigheder og pligter blev arbejdsgruppen enig om, at medarbejderprocessen i den aktuelle situation vil være som nedenfor angivet.

Tabel 6.2 Personaleprocessen ved fusion af arbejds- og miljømedicin

Tid	Opgave	Ansvarlig
21-12-2009	Med henblik på høring anbefaling af fremtidige organisering af arbejds- og miljømedicin	Regionsrådet
Januar 2010	Høring i LMU, FMU, kommuner, praktiserende læger, LO, DA med flere Aftale med de faglige organisationer om forkortet varslingsperiode for så vidt angår flytning af arbejdspladser	Regionshuset, Plan-afd. Regionshuset, HR
Februar 2010	Endelig politisk godkendelse af den fremtidige organisering	Regionsrådet
Marts 2010	Partshøring	De fire sygehusledelser med deltagelse af lokal HR og AMK
April - juli 2010	Varslingsperiode	Sygehusledelserne
August 2010	Samling af de to afdelinger	Sygehusledelserne

Note: Varslingsperioden vil er mellem stå 3 - 6 måneder afhængig af anciennitet.

Regionsrådet besluttede samlingen af de arbejdsmedicinske klinikker i september 2008. I lyset heraf er det arbejdsgruppens opfattelse, at samlingen bør ske så hurtigt som muligt, hvor det vurderes hensigtsmæssigt, at samlingen gennemføres i august 2010 – efter sommerferien, 4 måneder efter igangsættelse af partshøringen. Arbejdsgruppen er opmærksom på, at der med de faglige organisationer skal forhandles kompensation, hvis der ønskes en kortere varslingsperiode. Alternativet er, at samlingen først kan finde sted pr. 1. oktober 2010.